

Kurzfassung der Richtlinien für Zuwendungsanträge auf Ausgabenbasis (AZA)

A. Allgemeines und Fördervoraussetzungen

- Das BMBF kann auf Antrag Zuwendungen gewähren zur Förderung von Forschungs- und Entwicklungsvorhaben und sonstigen Vorhaben in den Bereichen Bildung und Wissenschaft, wenn der Bund an deren Durchführung ein erhebliches Interesse hat, das ohne die Zuwendung nicht oder nicht in dem notwendigen Umfang befriedigt werden kann. Die Vorhaben müssen grundsätzlich in Deutschland durchgeführt und verwertet werden.
- Die Vorhaben müssen thematisch, zeitlich und finanziell abgrenzbar sein; sie dürfen noch nicht begonnen worden sein.
- Der Empfänger einer Zuwendung muss in der Lage sein, die zweckentsprechende Verwendung der Mittel nachzuweisen.
- Die Verwendung der Bundesmittel und der Nachweis ihrer zweckentsprechenden Verwendung werden im Zuwendungsbescheid und den ihm beigefügten allgemeinen und besonderen Nebenbestimmungen des BMBF geregelt.

Der Antrag muss die zur Beurteilung der Angemessenheit und Notwendigkeit der Zuwendung erforderlichen Angaben enthalten. Er bildet die Grundlage für die Entscheidung, ob und unter welchen Bedingungen und Auflagen eine Zuwendung gewährt werden kann.

Streszczenie Wytycznych w sprawie wniosków o dofinansowanie na bazie wydatków (AZA)

A. Postanowienia ogólne i warunki kwalifikowalności

- Federalne Ministerstwo Oświaty i Badań Naukowych (BMBF) może przyznać na wniosek dofinansowanie w celu wspierania przedsięwzięć badawczych i rozwojowych oraz innych przedsięwzięć w dziedzinie edukacji i nauki, jeśli Federacja ma istotny interes w ich realizacji, który bez dofinansowania nie może być zaspokojony w ogóle albo w niezbędnym zakresie. Przedsięwzięcia te muszą co do zasady być realizowane i wykorzystywane w Niemczech.
- Przedsięwzięcia muszą być możliwe do wyodrębnienia pod względem tematycznym, czasowym i finansowym; nie mogą być już rozpoczęte.
- Beneficjent dofinansowania musi potrafić udowodnić zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków.
- Wykorzystanie środków federalnych i dowód ich zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania reguluje decyzja o dofinansowaniu oraz dołączone do niej ogólne i szczególne przepisy pomocnicze BMBF.
- Wniosek musi zawierać dane konieczne do oceny adekwatności i konieczności dofinansowania. Stanowi on podstawę decyzji, czy oraz przy spełnieniu jakich warunków i wymogów można przyznać dofinansowanie.

Bestandteil des Antrags ist eine Vorhabenbeschreibung mit einem Verwertungsplan. Die dem Zuwendungsbescheid zugrunde liegenden besonderen Nebenbestimmungen legen fest, dass der Verwertungsplan später fortzuschreiben ist. Dieser ist nach Vorhabenende Grundlage für die Beurteilung, ob der Zuwendungsempfänger die ihm obliegende Ausübungs- bzw. Verwertungspflicht erfüllt.

- Bei einem geplanten Verbundprojekt (gemeinsames Vorhaben mit Dritten als Partner, soweit nicht Leistungsaustausch im Auftragsverhältnis) ist die Zusammenarbeit durch eine Kooperationsvereinbarung festzulegen, die Regelungen zur Benutzung und Verwertung von Wissen und Ergebnissen unter den Verbundpartnern nach bestimmten Grundsätzen enthalten soll. Eine Kooperationsvereinbarung ist dem BMBF oder dem von ihm beauftragten Projektträger nur auf ausdrücklichen Wunsch vorzulegen. Geförderte Kooperationspartner werden aber durch den Zuwendungsbescheid zum Abschluss der Kooperationsvereinbarung verpflichtet. Vor der Förderentscheidung muss bereits eine grundsätzliche Übereinkunft der Verbundpartner durch mindestens folgende Informationen über das Verbundprojekt insgesamt nachgewiesen werden:
 - Kooperationspartner,
 - Ausgaben/Kosten und beantragtes Fördervolumen,
 - Laufzeit,
 - Arbeitsplan und
 - Projektleitung (Kordinierung).

Częścią składową wniosku jest opis przedsięwzięcia z planem wykorzystania wsparcia. Szczególne przepisy pomocnicze, na których opiera się decyzja o dofinansowaniu, stanowią, że plan wykorzystania wsparcia powinien być później aktualizowany. Po zakończeniu przedsięwzięcia jest on podstawą oceny, czy beneficjent dofinansowania spełnia nałożony nań obowiązek wykonania bądź wykorzystania.

- W wypadku planowanego projektu opartego na współpracy (wspólnego przedsięwzięcia z podmiotami trzecimi jako partnerami, nie zaś wymiany świadczeń w ramach stosunku roboczego) zasady współpracy należy ustalić drogą umowy o kooperacji, która powinna zawierać regulacje dotyczące wykorzystania i spożytkowania wiedzy i rezultatów wśród partnerów projektu opartego na współpracy według określonych zasad. Umowę o kooperacji należy przedstawić BMBF lub podmiotowi realizującemu projekt na jego zlecenie tylko na wyraźne życzenie. Partnerzy współpracy, którzy otrzymują wsparcie, zostają jednak decyzją o dofinansowaniu zobowiązani do zawarcia porozumienia o współpracy. Przed podjęciem decyzji o udzieleniu wsparcia trzeba już udowodnić zasadnicze porozumienie partnerów projektu opartego na współpracy, przedstawiając przynajmniej następujące informacje o całym tym projekcie
 - partnerów kooperacji,
 - wydatki/koszty i wnioskowaną wysokość wsparcia,
 - czas trwania,
 - plan pracy oraz
 - kierownictwo projektu (koordynację).

B. Ausfüllen des Antrags

- Das Thema soll das Vorhaben möglichst allgemeinverständlich kennzeichnen; es wird regelmäßig nach Bewilligung vom BMBF veröffentlicht.
- Die Namensangabe muss mit der rechtsverbindlichen Bezeichnung übereinstimmen. Im Hochschulbereich ist zu berücksichtigen, dass Antragsteller stets die Hochschule (nicht ein Institut oder ein(e) Wissenschaftler(in)) ist; Instituten fehlt die Rechtsfähigkeit.
- Die zur Durchführung des Vorhabens notwendigen Ausgaben sind unter Berücksichtigung der zur Verfügung stehenden Daten, Kenntnisse und Erfahrungen sorgfältig zu ermitteln. Einzelne Ausgabearten wurden zusammengefasst. Dem Antrag sind schlüssige und vollständige Erläuterungen zum Finanzierungsplan beizufügen, insbesondere zu Berechnungsgrundlagen und Mengenansätzen.

Personalausgaben

- Antragsteller, deren Gesamtausgaben überwiegend aus Zuwendungen der öffentlichen Hand finanziert werden, dürfen die im Rahmen dieses Vorhabens Beschäftigten finanziell nicht besser stellen als vergleichbare Bundesbedienstete. Personalausgaben über das Besserstellungsverbot des Bundes hinaus sind nicht zuwendungsfähig. Dies gilt auch hinsichtlich der veranschlagten Personalnebenausgaben. Höhere Vergütungen als nach dem TVöD dürfen nicht gewährt werden.

B. Wypełnianie wniosku

- Temat przedsięwzięcia powinien charakteryzować je w sposób możliwie powszechnie zrozumiały; jest on regularnie publikowany po zatwierdzeniu przez BMBF.
- Podana nazwa musi być zgodna z określeniem wiążącym prawnie. W dziedzinie szkolnictwa wyższego należy uwzględnić to, że wnioskodawcą jest zawsze szkoła wyższa, nie zaś instytut czy uczony(-a); instytuty nie mają zdolności prawnej.
- Wydatki konieczne do realizacji przedsięwzięcia należy ustalić starannie z uwzględnieniem dostępnych danych, wiedzy i doświadczeń. Podsumowuje się szczególne rodzaje wydatków. Do wniosku należy dołączyć spójne i pełne objaśnienia dotyczące planu finansowania, zwłaszcza podstaw kalkulacji i zakładanych wielkości.

Wydatki osobowe

- Wnioskodawcy, których łączne wydatki są finansowane głównie z dotacji publicznych, nie mogą zapewnić osobom zatrudnionym w ramach tego przedsięwzięcia lepszej sytuacji finansowej niż porównywalnym pracownikom państwowym. Wydatki osobowe łamiące ten zakaz nie są kwalifikowalne. Dotyczy to również założonych towarzyszących kosztów osobowych. Nie wolno zapewnić wyższych wynagrodzeń niż te wynikające z Układu Zbiorowego dla Sektora Publicznego (TVöD).

- Sonstige über- und außertarifliche Leistungen dürfen nicht gewährt werden. Wissenschaftler(innen) erhalten in der Regel zunächst eine Vergütung nach BAT IIa bzw. bei Anwendung des TVöD/TV-L ein Entgelt nach E 13.
- Das Besserstellungsverbot darf auch nicht dadurch umgangen werden, dass nicht zuwendungsfähige Ausgaben durch Dritte finanziert werden.
- Die Ansätze für Personalausgaben sind wie folgt zu ermitteln:
 - Sind die Mitarbeiter(innen) bekannt, so sind die voraussichtlich entstehenden Personalausgaben zu errechnen. Dies gilt auch immer dann, wenn Mitarbeiter(innen) beim Antragsteller bisher bereits mit anderweitigen Aufgaben beschäftigt sind.
 - Sind die Mitarbeiter(innen) noch nicht näher bekannt, dürfen höchstens die vom BMBF festgesetzten Personalausgabenansätze ausgewiesen werden.
 - Die ermittelten Personalausgaben für nicht ausschließlich im Vorhaben eingesetzte Personen dürfen nur anteilmäßig abgerechnet werden.
- Soweit Antragsteller den BAT/MTArb bzw. dem TVöD/TV-L nicht anwenden, sind von ihnen Wissenschaftler(innen) und vergleichbare Beschäftigte die Gehältern zu erfassen; gleiches gilt für sonstige Mitarbeiter(innen) (z.B. Laboranten, Schreibkräfte).
- Nie wolno przyznawać innych świadczeń wykraczających poza układy zbiorowe. Naukowcy otrzymują z reguły w pierwszej kolejności wynagrodzenie według Federalnego Układu Zbiorowego dla Pracowników Umysłowych (BAT IIa) lub w razie stosowania TVöD/TV-L wynagrodzenie według E 13.
- Zakazu zapewnienia lepszej sytuacji finansowej nie wolno również omijać w ten sposób, że wydatki niekwalifikowalne są finansowane przez podmioty trzecie.
- Kalkulacje wydatków osobowych należy wykonywać w następujący sposób:
 - Jeśli pracownicy(-e) są znani, należy obliczyć powstające przypuszczalnie wydatki osobowe. Ta zasada obowiązuje zawsze również wtedy, gdy pracownicy(-e) zajmują się już u wnioskodawcy innymi zadaniami.
 - Jeśli pracownicy(-e) nie są jeszcze bliżej znani, to wolno wykazać co najwyżej ustalone przez BMBF założenia wydatków osobowych.
 - Ustalone wydatki osobowe dla osób nie zatrudnionych wyłącznie w przedsięwzięciu wolno rozliczać tylko proporcjonalnie.
- O ile wnioskodawcy nie stosują BAT/MTArb ani TVöD/TV-L, to powinni ewidencjonować wynagrodzenia naukowców i porównywalnych pracowników; to samo dotyczy pozostałych pracowników(-ic) (np. laborantów, pracowników sekretariatu).

- Wissenschaftliche und studentische Hilfskräfte von Hochschulen können eine Vergütung erhalten, wie sie an der jeweiligen Hochschule gezahlt wird.
- Grundsätzlich sind keine Honorare für den Projektleiter und sonstige ständige Bedienstete eines Antragstellers zuwendungsfähig.

Sächliche Verwaltungsausgaben

- Bei Verträgen mit Honorarvergütung im Rahmen des Vorhabens darf in Anlehnung an die §§ 9-11 des Gesetzes über die Vergütung von Sachverständigen, Dolmetscherinnen, Dolmetschern, Übersetzerinnen und Übersetzern sowie die Entschädigung von ehrenamtlichen Richterinnen und ehrenamtlichen Richtern, Zeugen und Dritten (JVEG) ein Stundensatz von 65 bis 120 € veranschlagt werden. Die Höhe des Stundensatzes ist zu begründen.
- Ausgaben für Geschäftsbedarf sind nur zuwendungsfähig, soweit dieser ausschließlich für das Vorhaben verwendet wird.
- Ausgaben für den Kauf von Literatur sind nur zuwendungsfähig, wenn die Werke ständig für das Vorhaben benötigt werden.
- Sofern Overhead-Ausgaben nicht im Einzelnen aufgeschlüsselt werden können, dürfen sie bis zu 10 % der Gesamtsumme der Personalausgaben pauschal veranschlagt und summarisch im Verwendungsnachweis ausgewiesen werden.
- Vorhabenbeschreibung
- Es ist das vorgegebene Gliederungsschema zu verwenden.
- Die Kurzfassung der Vorhabenbeschreibung soll nicht nur Spezialisten einen Einblick in die Aufgabenstellung geben.

- Mitglieder des wissenschaftlichen und studentischen Personals können eine Vergütung erhalten, wie sie an der jeweiligen Hochschule gezahlt wird.
- Grundsätzlich sind keine Honorare für den Projektleiter und sonstige ständige Bedienstete eines Antragstellers zuwendungsfähig.

Rzeczowe wydatki administracyjne

- W wypadku umów w ramach przedsięwzięcia, przewidujących wynagrodzenie w formie honorariów, można na podstawie §§ 9-11 Ustawy o wynagradzaniu biegłych, tłumaczy ustnych i pisemnych oraz o rekompensacie dla ławników, świadków i osób trzecich (JVEG) kalkulować stawkę godzinową od 65 do 120 €. Wysokość stawki godzinowej należy uzasadnić.
- Wydatki na bieżące potrzeby są kwalifikowalne tylko wtedy, gdy są one przeznaczone wyłącznie na realizację przedsięwzięcia.
- Wydatki na zakup literatury są kwalifikowalne tylko wtedy, gdy jest ona na stałe potrzebna do realizacji przedsięwzięcia.
- O ile nie można wyszczególnić kosztów ogólnych, można je ryczałtowo skalkulować na poziomie do 10% łącznej sumy kosztów osobowych i wykazać sumarycznie w dokumentacji wykorzystania przyznanych środków.
- Opis przedsięwzięcia
- Należy zastosować wyznaczony schemat.
- Skrócona wersja opisu przedsięwzięcia ma dawać nie tylko specjalistom możliwość zapoznania się z wyznaczonymi zadaniami.

- Die Vorhabenbeschreibung ist Bestandteil des Antrags. Sie ist notwendig, damit das BMBF prüfen kann, ob das Vorhaben förderungswürdig ist.
- Das Ziel der geplanten Arbeiten ist mit Angaben zur Verwertung der Ergebnisse kurz zu umreißen.
- Soweit bekannt, ist anzugeben, zu welchen Zielen das Vorhaben einen Beitrag leisten soll. (z.B. unter Angabe des Schwerpunkts im Förderprogramm)
- Es sollen die bisherigen Arbeiten und Erfahrungen auf dem das Vorhaben betreffenden Fachgebiet, falls möglich mit Veröffentlichungs- und Referenzliste, mitgeteilt werden. Insbesondere sind auch Vorarbeiten, die in das Vorhaben einfließen sollen, darzustellen.
- Im Arbeitsplan ist der Arbeitsumfang im Einzelnen festzulegen, der unter ökonomisch sinnvollem Einsatz von Ressourcen notwendig ist. Teilaufgaben, Spezifikationen, Probleme, Lösungswege, Meilensteine, Vorbehalte und wesentliche Voraussetzungen zur Erfüllung der Arbeiten sind aufzuzeigen. Es ist darzustellen, ob Personal, Sachmittel und Entwicklungskapazitäten im notwendigen Umfang vorhanden sind bzw. noch beschafft werden müssen.
- Opis przedsięwzięcia jest częścią składową wniosku. Jest on konieczny, aby BMBF mogło sprawdzić, czy przedsięwzięcie jest kwalifikowalne.
- Cel planowanych prac należy pokrótce opisać z podaniem informacji o wykorzystaniu rezultatów.
- O ile jest to znane, należy podać, do realizacji jakich celów ma się przyczynić przedsięwzięcie (np. z podaniem priorytetu w programie wsparcia)
- Należy poinformować o dotychczasowych pracach i doświadczeniach w dziedzinie, której dotyczy projekt, o ile to możliwe wraz z listą publikacji i referencji. Należy przedstawić zwłaszcza również prace przygotowawcze, które mają być posłużyc realizacji przedsięwzięcia.
- W planie pracy należy szczegółowo wyznaczyć zakres prac, który jest konieczny przy ekonomicznym uzasadnionym wykorzystaniu zasobów. Należy przedstawić zadania cząstkowe, specyfikacje, problemy, metody rozwiązań, główne etapy, zastrzeżenia i podstawowe warunki realizacji prac. Należy opisać, czy w niezbędnym zakresie zapewniony jest personel, środki materialne i możliwości rozwoju, czy też trzeba jeszcze się o to postarać.

Stand: September 2018

Stan: wrzesień 2018 r.